

Barns inflytande

BARN INFLYTANDE PÅVERKAR HÄLSAN

Folkhälsoinstitutet anger i sitt uppslagsverk för barn och unga att det sannolikt finns ett samband mellan individens och gruppernas inflytande i samhället och deras hälsa. Sammantaget visade 20 av 24 analyser att barns hälsa gynnades av ökat inflytande. Starkast var sambandet med den sociala och intellektuella hälsan. Sambandet var något svagare gällande inflytandets påverkan på den fysiska och psykiska hälsan.

BARNS RÄTT TILL DELAKTIGHET

Barns rätt till inflytande och delaktighet har stärkts under de senaste decennierna. Barnkonventionen ger stöd för barnens rätt till att uttrycka sin mening och höras i frågor som berör barnet. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Barns inflytande och delaktighet kan ha många former. Barn kan betraktas som subjekt eller objekt, ges rätt till informellt eller formellt inflytande. Björklid anger att barn är experter på sin omgivning och bör få inflytande över sitt närområde. Här är barnen subjekt

och aktörer och kunskapsproducerande. Björklid anger vidare att barn också ska ha rätt till att vara objekt, det vill säga objekt för åtgärder där vuxna planerar för att barn ska få vara barn – leka och röra sig fritt under säkra och utvecklande former.

Vägverket genomförde en försöksverksamhet där avsikten var att barnen skulle ges inflytande genom att de studerade sin närmiljö. Tanken var dels att barnen har egen kunskap kring sin närmiljö och när närmiljön studerades i skolan kunde den egna kunskapen öka samtidigt som skolan kunde ge stöd till att

strukturera, bearbeta, sammanställa och redovisa. I dessa studier kunde sedan de vunna erfarenheterna och kunskapen redovisas för kommunala tjänstemän och politiker för att åstadkomma förbättringar i närmiljön.

En utvärdering från Karlstads universitet visar att arbetet i hög grad fokuserades på undersökande arbetssätt och elevinflytande och gav både lärare och elever erfarenheter av hur demokrati kan tillämpas. En utvärdering av projektet av Stockholms universitet anger att

både närmiljön och trafiken är generativa teman, det vill säga det är öppet, uttömligt och genererar nya frågor och nya möjligheter att lära. Det empiriska materialet i utvärderingen visar många exempel på ett ökat elevinflytande i projektet.

Strategin framhåller att barns behov och förutsättningar är föränderliga över tid. Därför är det viktigt att ha aktuell kunskap om barns levnadsvillkor som inhämtas genom kartläggningar, studier och forskning. Detta kräver kontinuerliga

barnkonsekvensanalyser och utvärderingar av vilka faktiska konsekvenser, beslut och åtgärder har fått för barn. Det gäller både beslut och åtgärder som rör det enskilda barnet och generella beslut och åtgärder som rör barn.

Trafikverket tillsammans med Boverket deltar i ett regeringsuppdrag i syfte att stärka barn och ungas inflytande i kommunal samhällsplanering. Avsikten är att de medverkande kommunerna ska ta fram metoder och rutiner för barns medverkan. Uppdraget ska redovisas till regeringen 2012-12-01.

